

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Івано-Франківської обласної державної адміністрації
Вище професійне училище №7 м. Калуша

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВПУ №7 м. Калуша

Володимир МЕЛЬНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Соціологія

спеціальність

181 "Харчові технології"

галузь знань

18 "Виробництво та технології"

освітньо-професійна програма

"Виробництво харчової продукції"

Викладач

Сергій ОЛЕКСЮК

Розглянуто та схвалено

на засіданні циклової комісії

Протокол № 1 від 28.08.2024

Голова ЦК

Світлана КОГУТ

Калуш

ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

1. Опис навчальної програми.
2. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності.
3. Очікувані результати навчання.
4. Програма навчальної дисципліни.
5. Структура навчальної дисципліни.
6. Зміст навчальної дисципліни.
7. Критерії оцінювання результатів навчання (з урахуванням специфіки навчальної дисципліни).
8. Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)

1. Опис навчальної програми.

Навчальна програма з соціології знайомить студентів із основами науки про суспільство, його структури, соціальні процеси, інститути та індивідуальну поведінку, формуючи соціологічне мислення, навички аналізу соціальних явищ та проведення досліджень за допомогою різних методів (опитування, інтерв'ю). Програми зазвичай включають загальну соціологію, історію соціологічної думки, галузеві соціології (політики, сім'ї), соціологію культури та конфліктів, а також практичні аспекти соціологічних досліджень, орієнтуючись на формування ключових компетентностей та розуміння актуальних суспільних проблем. На сучасному етапі розвитку суспільства соціологія стає науковим орієнтиром в усвідомленні людиною сутності соціальних процесів, механізмів і закономірностей їх удосконалення. Дисципліна “Соціологія” дає можливість ознайомити студентів із суспільством як системним утворенням, розібратися в сутності його структурних елементів, простежити взаємозв'язок між ними. Значна увага приділяється ролі людського потенціалу в суспільстві, проблемам взаємовідносин людини та соціуму, гармонізації цього процесу.

Курс “Соціологія” у системі підготовки молодших бакалаврів сприяє громадянському становленню студентської молоді. Правильне розуміння законів функціонування і розвитку як суспільства в цілому, так і складових його компонентів досить важливо і для окремих людей, і для їх різних спільнот, і для всього людства.

Соціологія покликана допомагати людям сформувати уявлення про процеси суспільного життя і виробити відповідні їм стилі і види поведінки у всіх сферах суспільної життєдіяльності. Все це обумовлює актуальність вивчення дисципліни “Соціологія”.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності.

Метою викладання навчальної дисципліни Соціологія є формування системи знань про основні поняття соціології; усвідомлення сутності соціального життя та соціальної структури суспільства; набуття навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

Особливе значення соціології і в минулому, і сьогодні виявляється в її здатності правильно сприймати й аналізувати соціальні явища і процеси, вивчати, пояснювати, розуміти суспільство. Соціологія сприяє формуванню і накопиченню знань про соціальну дійсність. Соціологічні знання широко використовують для розробки і здійснення соціальних проєктів та прогнозів, управління соціальними процесами.

Навчальна і виховна мета предмету «Соціологія» - вивчення закономірностей взаємовідносин людини і суспільства, формування і функціонування суспільства, його потреб та можливостей, в процесі розвитку сучасного суспільства.

Ознайомити студентів з процесом становлення і розвитку соціології як науки, процесами суспільного життя, законами функціонування і розвитку суспільства та його складових компонентів.

Особливе значення соціології і в минулому, і сьогодні виявляється в її здатності правильно сприймати й аналізувати соціальні явища і процеси, вивчати, пояснювати, розуміти суспільство. Соціологія сприяє формуванню і накопиченню знань про соціальну дійсність. Соціологічні знання широко використовують для розробки і здійснення соціальних проєктів та прогнозів, управління соціальними процесами.

Дисципліна “Соціологія” дає можливість для формування в студентів національних та загальнолюдських цінностей, толерантного

ставлення та поваги до інших народів, правової свідомості, економічного мислення; формування критичного мислення, навичок оцінювання суспільних явищ і процесів, життєвих та прикладних життєво творчих соціалізуючих, комунікативних інтелектуально-інформаційних навичок; формування почуття власної гідності, відповідальності, особистого ставлення до подій і явищ суспільного життя, здатності визначити власну активну життєву позицію, робити свідомий вибір, встановлювати особисті цілі, спрямовані на розвиток суспільства, держави, забезпечення власного добробуту.

Курс “Соціологія” у системі підготовки молодших бакалаврів сприяє громадянському становленню студентської молоді. Програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Метод вивчення — лекційно- семінарський. Форма підсумкового контролю — залік. Оцінювання здійснюється за п’ятибальною системою

Все це обумовлює актуальність вивчення дисципліни «Соціологія» Дисципліна «Соціологія» є нормативною навчальною дисципліною, що формує загальні компетентності за переліком навчального плану для підготовки фахових молодших бакалаврів спеціалізації G «Виробництво та технології».

3. Очікувані результати навчання.

Очікувані результати з соціології — це розуміння суті соціології як науки, її основних понять (суспільство, соціальні групи, норми, цінності, інститути), історії становлення та функцій, а також здатності аналізувати соціальні процеси та своє місце в суспільстві, вміння застосовувати базові соціологічні методи для розуміння повсякденного життя та вирішення соціальних проблем. Студенти повинні знати ключових соціологів, різні соціологічні теорії та розуміти, як соціологія допомагає формувати політику та соціальні програми, розвиваючи критичне мислення та громадянську позицію.

Ключові очікувані результати (Знання та Розуміння):

- Знання основних понять: Розуміння таких термінів, як суспільство, культура, соціалізація, соціальна структура, соціальні інститути, норми, цінності, аномія, відхилення тощо.
- Історія та теорії: Знання про виникнення соціології, погляди класиків (Конт, Дюркгейм, Вебер, Маркс, Зіммель) та основні парадигми (функціоналізм, конфліктологія, символічний інтеракціонізм).
- Функції соціології: Розуміння, як соціологія описує, пояснює, прогнозує соціальні процеси та допомагає вирішувати проблеми.
- Роль у суспільстві: Усвідомлення важливості соціології для розуміння соціальних тенденцій, громадської думки та формування політики.

Ключові очікувані результати (Вміння та Навички):

- Аналіз суспільства: Здатність аналізувати соціальні явища, процеси та взаємодії, від мікрорівня (міжособистісні відносини) до макрорівня (глобальні процеси).
- Соціологічна уява: Розвиток здатності бачити зв'язок між особистими проблемами та суспільними структурами (за Ч. Мілсом).
- Використання методів: Розуміння базових методів соціологічного дослідження (опитування, інтерв'ю, спостереження), їх переваг та недоліків.

- Критичне мислення: Здатність критично оцінювати соціальну інформацію, розвінчувати міфи та стереотипи про суспільство, як зазначено в [цьому навчальному матеріалі](#).
- Самоідентифікація: Здатність визначити своє місце та роль у складних соціальних умовах.

Очікувані результати (Цінності та Ставлення):

- Соціальна зрілість: Формування відповідальної громадянської позиції та розуміння соціальних суперечностей.
- Науковий світогляд: Виховання наукового підходу до вивчення суспільства.

4. Програма навчальної дисципліни.

Спеціальність, спеціалізація (шифр,)	Всього, годин	Семестр	Години								Екзамен	Залік
			Аудиторні	у тому числі				Самостійна робота	у тому числі			
				Лекції	Семінарські заняття	Лабораторні	Контр.роб		Самостійне вивчення	РГР		
G13 “Харчові технології”, G «Виробництво та технології»	60	4	40	32	8	-	-	-	20	-	-	+

Соціологія

Змістовий модуль 1. *Теоретична соціологія*

Змістовий модуль 2. *Спеціальні та галузеві соціологічні теорії*

Модулі. Змістовні модулі	Всього, годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Семінарські заняття	Залік	Самостійна робота студента
Соціологія	60	30	8	2	20
Змістовий модуль 1. <i>Теоретична соціологія</i>	22	18	4	—	10
Змістовий модуль 2. <i>Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.</i>	26	22	4	—	10
Залік	2			2	
Всього:	60	30	8	2	20

5. Структура навчальної дисципліни.

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1	2	3
	Соціологія	40
	Змістовий модуль 1. <i>Теоретична соціологія</i>	18
1	Предмет та метод соціології, її місце в системі гуманітарних наук	1
2	Функції та структура соціологічних знань	1
3	Виникнення і розвиток соціології	2
4	Суспільство як соціальна система. Соціологічна типологія суспільств.	2
5	Соціальна мобільність та стратифікація.	2
6	Соціальні спільності і групи	2
7	Соціальні інститути суспільства..	2
8	Соціальна напруженість, конфлікти та логіка їх врегулювання	2
9	Структурні складові і динаміка конфлікту. Управління конфліктом.	2
10	Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні	2
	Змістовий модуль 2. <i>Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.</i>	22
11	Економічна соціологія..	2
12	Соціологія праці та управління.	2
13	Соціологія політики	2
14	Особа як активний суб'єкт	2
15	Соціологія сім'ї	2
16	Гендерна соціологія	2
17	Соціологія культури	2
18	Соціологія освіти	2
19	Методологія та засоби соціологічних досліджень	2
20	Програма проведення соціологічного дослідження її значення та складові частини	2
21	Залік	2

Семінарські заняття

№ з/п	Зміст	№ задачі	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. <i>Теоретична соціологія</i>		
1	Семінарське заняття. Розвиток соціологічної думки в Україні		4
2	Семінарське заняття. Соціальна структура суспільства		
3	Семінарське заняття. Поняття соціалізації особистості: зміст і етапи		
4	Семінарське заняття. Специфіка соціальних та соціально-психологічних явищ і процесів у трудових колективах		
	Змістовий модуль 2 <i>Спеціальні та галузеві соціологічні теорії</i>		
1	Семінарське заняття. Соціологія громадської думки		4
2	Семінарське заняття. Соціологічні теорії особистості. Соціалізація особистості.		
3	Семінарське заняття. Тенденції в розвитку сучасної сім'ї. Демографічна політика України		
4	Семінарське заняття. Причини сімейних конфліктів та засоби їх вирішення		
	Всього:		8

Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студентів складається:

- з вивчення теоретичного матеріалу, який розглянуто на лекціях;
- теоретичного матеріалу, заданого викладачем на самостійне опрацювання;
- виконання домашніх завдань

№ з/п	Теоретичний матеріал	№№ задач	Обсяг у годинах
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. <i>Теоретична соціологія</i>			
1	Функції та структура соціологічних знань		2
2	Соціологія в ХХ ст. етапи розвитку		2
3	Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства		2
4	Групова динаміка. Соціальна поведінка		2
5	Специфіка соціальних та соціально-психологічних явищ і процесів у трудовому колективі.		2
6	Проблема конфліктів в трудовому колективі та шляхи їх вирішення		2

№ з/п	Теоретичний матеріал	№№ задач	Обсяг у годинах
1	2	3	4
Змістовий модуль 2 <i>Спеціальні та галузеві соціологічні теорії</i>			
7	Економічна соціологія. Соціологія менеджменту та праці.		2
8	Політична соціологія. Соціологія права. Соціологія громадської думки		2
9	Соціологія сім'ї та молоді.		2
12	Соціологічні дослідження та їх використання на практиці.		2
	Всього		20

6. Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1.

Теоретична соціологія

Тема 1: Вступ до соціології . Предмет і об'єкт соціології, її місце в системі гуманітарних наук

Тема 2: Функції та структура соціологічних знань .

Закони, категорії і методи соціології. Основні функції соціології.

Тема 3 .Виникнення і розвиток соціології

.Історія соціологічної думки: основні етапи . Виникнення соціології як окремої науки та її інституціалізація. Особливості розвитку соціології у XX ст.

Тема 4:. Розвиток соціологічної думки в Україні

Тема 5: Суспільство як соціальна система. Соціологічна типологія суспільств.

Тема 6: Соціальна структура суспільства

Тема 7: Соціальна мобільність та стратифікація

Тема 8: Соціальні спільності і групи

Тема 9: Соціальні інститути суспільства..

Тема10: Поняття соціалізації особистості: зміст і етапи

Тема11: Соціальна напруженість, конфлікти та логіка їх врегулювання

Тема12:Структурні складові і динаміка конфлікту. Управління конфліктом.

Тема13:Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні

Тема14: Специфіка соціальних та соціально-психологічних явищ і процесів у трудових колективах.

Змістовий модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії

Тема15: Економічна соціологія.

Тема16: Соціологія праці та управління.

Тема17: Соціологія політики

Тема18: Соціологія громадської думки.

Тема19: Особа як активний суб'єкт

Тема20: Соціологічні теорії особистості. Соціалізація особистості.

Тема21: Соціологія сім'ї.

Тема22: Тенденції в розвитку сучасної сім'ї. Демографічна політика України

Тема22: Гендерна соціологія

Тема24: Причини сімейних конфліктів та засоби їх вирішення

Тема25 : Соціологія культури

Тема26 : Соціологія освіти

Тема27 : Соціологія молоді

Тема 28: Методологія та засоби соціологічних досліджень

Тема 29 :Програма проведення соціологічного дослідження її значення та складові частини

Тема 30 : Організація та проведення соціологічного дослідження

7. Критерії оцінювання результатів навчання (з урахуванням специфіки навчальної дисципліни).

Форми поточного контролю знань.

Лекція: фронтальне опитування, вибіркове усне опитування, письмове опитування, тестування, технічний диктант.

Семінарське заняття: співбесіда, захист доповідей (рефератів), діалог.
Самостійна робота студентів: перевірка конспекту, перевірка відповідей на проблемні питання, опитування на семінарському занятті. Рівень засвоєння матеріалу дисципліни здійснюється шляхом проведення поточного модульного контролю (ПМК) у вигляді письмової відповіді на завдання різної складності, виконання етапів індивідуального завдання, відповіді на семінарах та підсумкового контролю

Підсумковий контроль знань.

Здійснюється в екзаменаційну сесію у формі заліку.

Підсумкова оцінка з дисципліни складається з оцінок, отриманих за поточний (модульний) контроль, результатів виконання індивідуального завдання відповідей на семінарах та/або за результатами підсумкового семестрового контролю.

Загальна оцінка формується як середнє арифметичне оцінок з усіх елементів завдання з округленням до цілого числа. У разі необхідності викладач запрошує студента на співбесіду для уточнення його знань.

Залік:

Оцінювання знань студентів з теоретичної підготовки відповідно до ОПП здійснюється за національною 12-бальною шкалою («12 11 10 - відмінно», «9 8 7 - добре», «6 5 4 -задовільно», «3 2 1- незадовільно») та 100-бальною шкалою оцінювання (оцінка «відмінно» –(90-100 балів),оцінка «добре» – (74-89 балів),оцінка «задовільно» – (60-73 бали),«незадовільно»– (1-59 балів))у формах поточного і підсумкового контролю (семестрові екзамени та заліки). Поточне оцінювання проводиться за 12-бальною шкалою і його результати позначаються цифрами від 1 до 12, або оцінювання проводиться в

накопичувальній системі.

Вивчення модуля завершується проведенням модульної контрольної роботи. Модульний контроль здійснюється як підсумок роботи студента впродовж вивчення змістового модуля за результатами засвоєння теоретичного та практичного матеріалу, виконання студентом інших видів навчальної роботи, передбаченої змістом модуля. Після вивченого змістового модуля кожному студенту виставляється оцінка за знання матеріалу з цього змістового модуля. Студенти, які під час вивчення змістового модуля несвоєчасно виконують завдання викладача, втрачають бали. Рівень засвоєння матеріалу модуля може визначатися, як сума балів, набраних студентом під час його вивчення або на підставі результатів контрольного заходу (виконання письмового завдання або комп'ютерне тестування після закінчення засвоєння матеріалу навчального модуля). Сума балів за модуль виставляється за 100-бальною шкалою відповідно до розподілу балів та національною шкалою.

Семестровий залік з навчальної дисципліни проводиться після закінчення її вивчення, до початку заліково-екзаменаційної сесії (але не раніше проведення викладачем останнього заняття). Семестровий залік виставляється на підставі результатів поточного, проміжного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних або лабораторних заняттях) протягом семестру, модульного контролю та інших видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. До семестрового заліку обчислюється сума балів за всі змістові модулі і виставляється у стовпчик «Сума балів за модулі». Залік проводиться в поза аудиторний час. На залік відводиться від 0 до 40 балів згідно з робочою програмою.

До семестрового контролю у формі екзамену студент допускається, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених робочим навчальним планом на семестр з відповідної навчальної дисципліни. До семестрового екзамену обчислюється сума балів за всі модулі і виставляється у стовпчик «Сума балів за модулі». На екзамен відводиться від 0 до 40 балів згідно з робочою програмою. За семестровий екзамен до Журналу заноситься загальна сума балів

за 100-бальною шкалою, тобто сума балів за модулі та бали, отримані під час складання екзамену, поряд у стовпчику «Національна шкала» виводиться оцінка прописом за національною 12 - бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Таблиця виставлення оцінок за 100-бальною та національною шкалою оцінювання

100-бальна шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
90-100	12 11 10 (відмінно)
74-89	9 8 7 (добре)
60-73	6 5 4 (задовільно)
1-59	3 2 1 (незадовільно)

8. Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)

1. Волович В.І., Андрущенко В.П. Соціологія: короткий енциклопедичний словник – К.,1999.
1. Кухтіна, М. В. Особливості формування ціннісних орієнтацій особистості у трансформаційному суспільстві / М. В. Кухтіна // Соціальні технології. – 2012. – № 45. – С. 170–174.
2. Лабінська, Г. М. Українська трудова міграція в контексті міжнародної міграції робочої сили / Г. М. Лабінська, О. М. Прокопюк // Економічний простір. – 2012. – № 34. – С. 66–81.
3. Лукашевич М.Й. Соціологія. Загальний курс. Підручник – К.,2004.
4. Максименко, А. О. Споживча поведінка: концептуалізація поняття та чинники, що її детермінують / А. О. Максименко // Соціальні технології. – 2014. – № 44. – С. 140–145.
5. Піча В.М. Соціологія. Загальний курс. – Новий світ, 2004
6. Перегуда, Є. В. Соціологія: навчальний посібник / Є. В. Перегуда та ін. – К. : КНУБА, 2012. – 140 с.
7. Позняк, О. В. Проблеми формування міграційної політики України в сучасних умовах / О. В. Позняк // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 3. – С. 20–29.
8. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко О.Д. Спеціальні та галузеві соціології – К, 2004.
9. Соціологія : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / С. Б. Артеменко, А. Б. Фляшнікова ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2012. – 188 с.
10. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ за заг. ред. В. І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 360 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Е-бібліотека «Чтиво» <http://chtyvo.org.ua>
2. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія,” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.org.ua> (психологія, філософія, релігія, kiev.ua)
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbib.org.ua> (психологія, філософія, релігія, ook.net/
5. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.lib.lviv.ua/> (психологія, філософія, релігія, rary.lviv.ua/
6. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib.kiev.ua/> (психологія, філософія, релігія, -gw.univ.kiev.ua/
7. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://lib.lviv.ua/> (психологія, філософія, релігія, rary.lnu.edu.ua/b” (психологія, філософія, релігія, ib” (психологія, філософія, релігія, l/
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nb.gov.ua (психологія, філософія, релігія, uv.gov.ua
Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>